

Dato 12. september 2013
Saksnr.: 201308347-2
Saksbehandler Marit Eik

Saksgang
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
10.10.2013
23.10.2013

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging - høringsuttalelse fra Kristiansand kommune

Sammendrag

Miljøverndepartementet har sendt forslag til Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging på høring.

Planretningslinjen tar utgangspunkt i gjeldende Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for samordnet areal- og transportplanlegging fra 1993, men er fornyet og oppdatert på sentrale politikkområder som klima, bærekraftig transport, sentrumsutvikling, fortetting og jordvern.

Hensikten med nye statlige planretningslinjer på området er å oppnå en bedre samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen, både i kommunene og på tvers av kommuner, sektorer og forvaltningsnivåer. Retningslinjene skal også bidra til bedre og mer effektive planprosesser.

Kristiansand kommunes erfaring er at rikspolitiske retningslinjer (RPR) for samordnet areal og transportplanlegging fra 1993 i all hovedsak har fungert bra. Retningslinjene er lagt til grunn for kommuneplanleggingen i Kristiansand. Kommunen vil understreke viktigheten av at planretningslinjene også legges til grunn ved planlegging av besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter, etater og foretak. Rådmannen anbefaler derfor at planretningslinjen tydeliggjøres i et eget punkt. Forslag til formulering går fram av saksfremstillingen.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet i Kristiansand gir sin tilslutning til at rikspolitisk retningslinje for samordnet areal- og transportplanlegging fornyes og oppdateres og erstattes av ny statlig planretningslinje.
2. Formannskapet vil understreke viktigheten av at planretningslinjene også legges til grunn ved planlegging av besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter, etater og foretak og anbefaler at det tydeliggjøres bedre i planretningslinjen ved at dette innarbeides som et eget punkt.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg: Regjeringen.no/ Miljøverndepartementet: Forslag til statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Bakgrunn for saken

Miljøverndepartementet har sendt forslag til Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging på høring i henhold til plan- og bygningsloven § 6-2 annet ledd. Retningslinjene er utarbeidet av Miljøverndepartementet i samarbeid med berørte departement på oppdrag fra Regjeringen.

Planretningslinjen tar utgangspunkt i gjeldende Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging fra 1993. De eksisterende retningslinjene har, etter departementets vurdering, vært et viktig styringsgrunnlag for kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter i deres arbeid med areal- og transportplanlegging, men retningslinjene trenger nå fornyelse og oppdatering. Dette gjelder spesielt på sentrale politikkområder som klima, bærekraftig transport, sentrumsutvikling, fortetting og jordvern.

Hensikten med nye statlige planretningslinjer på området er å oppnå en bedre samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen, både i kommunene og på tvers av kommuner, sektorer og forvaltningsnivåer. Retningslinjene skal også bidra til bedre og mer effektive planprosesser.

Forslag til Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging følger som trykt vedlegg til denne saken. Av retningslinjen framgår det blant annet at:

- Rammene for utbyggingsmønster og transportsystem skal fastsettes i regionale planer. Retningslinjen utdyper krav til hva slike planer skal avklare.
- Utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes slik at transportbehovet i byregioner, byer og større tettsteder reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlige transportformer styrkes.
- Utbyggingsmønsteret skal styrke grunnlaget for kollektivtrafikken
- I sentrale by- og tettstedsområder og rundt kollektivknutepunkter skal det legges til rette for høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon.
- Infrastruktur og framkommelighet for kollektivtrafikken skal prioriteres i planleggingen. Knutepunkter for kollektivtrafikken bør utvikles med gode overgangsmuligheter mellom ulike transportmidler. Sykkel og gange skal styrkes som transportform. Tiltak for å begrense biltrafikken, herunder parkeringsrestriksjoner, bør tas i bruk som trafikkregulerende tiltak i by- og tettstedsområder hvor det finnes et godt tilbud for kollektivreisende, gående og syklende.
- Handelsvirksomhet og andre publikumsrettede private og offentlige tjeneste- og servicefunksjoner skal lokaliseres ut fra en regional helhetsvurdering eksisterende og planlagt senterstruktur og i samsvar med regionale planer, og støtte opp om utvikling av levende by- og tettstedssentra. Dette gjelder også for besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter, institusjoner og foretak. Lokalisering av ny handelsvirksomhet må også skje i tråd med statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel.
- Godstransportvirksomhet bør lokaliseres til områder med god tilgjengelighet til jernbane, havn eller hovedvegnett.
- Ved utforming av boligområder og trafikksystem bør det tas hensyn til statlige normer og retningslinjer for miljøkvalitet.
- Planlegging av utbyggingsmønster og transportsystem bør så langt som mulig baseres på prinsippene om universell utforming og tilgjengelighet for alle.

Planretningslinjene skiller mellom sentrale strøk og områder med mindre utbyggingspress.

Under punktet offentlige myndigheters ansvar i planleggingen framgår det blant annet at:

- Kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter må sikre regional samordning av utbyggingsmønsteret og transportsystemet.
- Fylkeskommunene skal utarbeide regionale areal- og transportplaner der dette er lagt til grunn i regionale planstrategier, medvirke i den kommunale planleggingen, og

legge retningslinjene til grunn for egen rolle som kollektivtransportmyndighet og vegeier, og som kulturminne- og folkehelsemyndighet.

- Statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging.
- Kommunene skal legge retningslinjene og vedtatte regionale planer til grunn for arbeidet med planlegging og bør i sine overordnede planer fastsette minimumskrav til utnyttingsgrad i fortetningsområder.
- Kommunale, fylkeskommunale og statlige etater og foretak skal legge retningslinjene til grunn for lokalisering av egne virksomheter og institusjoner.
- Fylkesmennene og andre statlige sektormyndigheter skal legge retningslinjene til grunn for sin medvirkning i planprosessene. For å fremme mer effektive og forutsigbare planprosesser, skal innspill fremmes tidlig i planleggingen. Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag bør samordnes så langt det er mulig.
- Planer som ikke er i samsvar med retningslinjene gir grunnlag for innsigelse eller innvendinger.
- For å fremme raskere og mer effektive planprosesser kan det være aktuelt å bruke statlige planvirkemidler mer aktivt innenfor rammen av plan- og bygningsloven, særlig for planlegging av store samferdselstiltak.

Vurdering

Kristiansand kommunes erfaring er at rikspolitiske retningslinjer (RPR) for samordnet areal og transportplanlegging fra 1993 i all hovedsak har fungert bra. Retningslinjene er lagt til grunn for kommuneplanleggingen i Kristiansand. Forslag til Statlige planretningslinjer (SPR) er slik vi leser disse en oppdatering i samsvar med plan- og bygningsloven av 2008 og tar opp i seg ny politikk som klimaforliket i stortinget, ny folkehelsepolitikk, jordvern og behovet for økt boligbygging i storbyene.

Kristiansand kommune vil understreke viktigheten av at planretningslinjene også legges til grunn ved planlegging av besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter, etater og foretak og anbefaler at det tydeliggjøres bedre i planretningslinjen ved at dette innarbeides som et eget punkt. Forslag til formulering:

Besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter, etater og foretak bør lokaliseres der det er grunnlag for å dekke transportbehovet med kollektivtransport, sykkel og gange og minimere behovet for privatbil. Parkeringstilbudet bør begrenses og parkeringsplasser anlegges slik at arealbruken minimeres. Ved nybygging eller utvidelse av eksisterende lokalisering kan hensynet til å minimere transportbehovet gå foran andre arealhensyn.

Marit Eik
saksbehandler